

Projectleider van een Blikopener: over koers houden en meebewegen voor een doorslaand succes.

Op 10 mei 2022 zaten vier dames op een terras in Zutphen. Wat hen bindt, is dat ze alle vier projectleider zijn van Blikopener-projecten van de stichting Educatiepunt.

Blikopeners zijn onderwijsprojecten die gericht zijn op het verruimen van de blik van jongeren voor een toekomst in de techniek en zorg vanuit een realistische, uitdagende en creatieve opdracht van een bedrijf of organisatie.

Wat is een Blikopener?
Bij Blikopener-projecten staat het via uitdagende en creatieve opdrachten interesseren van jongeren voor een toekomst in de techniek en in de zorg centraal. Samen ontwikkelen de betrokken scholen en bedrijven een project waarin leerlingen onderzoek doen en ontwerpen kunnen uitwerken. Leerkrachten en partners uit de samenleving fungeren als rolmodel, ondersteunen en begeleiden de leerlingen en voorzien hen van kennis. Vanuit goed doordachte kaders en een duidelijke projectstructuur kunnen alle deelnemers met plezier en vrijheid bewegen, vallen en opstaan. Een mooie basis om te leren, te ontdekken en te ontwikkelen.

Iris van de Kamp en Wendy Dienske maken deel uit van het stichtingsbestuur. De afgelopen jaren hebben zij hun enthousiasme voor Blikopeners overgebracht op de beide andere dames in dit gezelschap: Femke Esenkbrink, leerkracht bij basisschool De Schakel in Apeldoorn, en Sandra Mors, decaan bij het Stedelijk Lyceum en het Eligant in Zutphen.

Het Educatiepunt kent twee groepen projectleiders: externe projectleiders vanuit het Educatiepunt en interne projectleiders vanuit de school. Iris was de externe projectleider bij een Blikopener op basisschool De Schakel. Femke had hierbij de rol van interne projectleider. Wendy was als externe projectleider betrokken bij een Blikopener, waarbij Sandra de interne projectleider was. De dames blikken terug op de afgelopen periode. *Wat is de rol van de externe projectleider en wat moet een externe projectleider kunnen? Wat is de rol van de interne projectleider en wat moet deze in huis hebben? En: hoe werk je samen? Waar loop je mogelijk tegenaan? Maar vooral: Wat levert de rol van projectleider voor jezelf op?*

De rol van de externe projectleider hangt erg af van de wijze waarop de school georganiseerd is, daarover is iedereen het eens. Iris benadrukt dat het daarom niet goed mogelijk is om van tevoren precies te omschrijven wat een externe projectleider moet (kunnen) doen. "Naast de normale taken die je van een projectleider verwacht, moet je toch ook veel gaten vullen, hier en daar een duwtje geven, een docent geruststellen, iemand even bellen om begrip te creëren voor een ander of in de auto springen om te helpen met het vervoer van leerlingen." Iris ziet zichzelf als externe projectleider als een soort 'duizend-dingen-doekje'. Dit vereist flexibiliteit en het vermogen om in te springen waar nodig, zodat het project op de rit blijft en zoveel mogelijk kansen met het project benut kunnen worden. "Dit is alles bij elkaar best veel, maar het geeft uiteindelijk ook veel voldoening!"

Een interne projectleider is vooral een procesbegeleider, de grote aanjager van het project en degene die relaties legt en goed (onder)houdt. De interne projectleider moet hiervoor kunnen delegeren. Sandra en Femke geven aan dat het belangrijk is dat de leidinggevende/teamleider hen hierbij steunt, zodat iedereen in het team ook echt op gemaakte afspraken wordt aangesproken. Van groot belang is

Educatiepunt

ook de communicatie naar alle betrokkenen, bijvoorbeeld via blogs en Instagram. Nog meer belangrijke vaardigheden van de interne projectleider passeren op het terras in Zutphen de revue:

*op je strepen staan
problemen oplossen
je eigen enthousiasme uiten
er echt voor gaan
een visie uitdragen
alert blijven
je eigen netwerk gebruiken
kansen zien en pakken
goed evalueren
het geheel overzien
mensen aan je binden en verbinden
sommige zaken overlaten aan de externe projectleider
reflecteren.*

Een flinke lijst dus, en zeker nog niet compleet, maar Sandra en Femke vertellen dat een interne projectleider vooral moet beschikken over een flinke dosis enthousiasme en passie en over de durf om los te laten. Of, zoals Femke het verwoordt, over LEF met hoofdletters. En daarbij hoort vooral ook: fouten maken mag. Wendy verduidelijkt dat een interne projectleider vooral niet bang moet zijn om nieuwe dingen te proberen. "Samen met jouw collega's, maar ook samen met de leerlingen, onderzoeken, uitproberen, ontdekken wat wel maar ook wat niet werkt en oplossingen bedenken. 'Fouten' maken is dan leerzaam!" Femke heeft een helder advies voor interne projectleiders: "Probeer alles zo goed mogelijk voor te bereiden en uit te werken maar laat tijdens het proces ook los en geniet van de kwaliteiten van de leerlingen!"

Soms is het voor de interne projectleider een worsteling om aan alle betrokkenen duidelijk te maken hoe een project samenhangt met de vakken en de bijbehorende leerdoelen, en ook: wat het project hun brengt. Sandra geeft aan dat het met Blikopeners voor haar school mogelijk is om de Loopbaan Ontwikkelings Begeleiding, binnen de eigen school Loopbaan Ontwikkelingsgerichte Leeromgeving/leren (LOL) genoemd, binnen de vakken te brengen. Ze ziet de projecten juist als een uitdaging waar de docenten bij kunnen aanhaken, in plaats van als "iets wat er nog weer bij komt". In de ideale situatie lukt het de docenten/leerkrachten om zelf leerdoelen aan een project te koppelen. Het werken met (Blikopener-)projecten past vooral goed bij de visie en missie van het Eligant, waar de leerlingen voor een groot deel hun eigen leerroute kiezen. Sandra: "Het is mooi om te zien dat leerlingen uit zichzelf vaak mogelijkheden zien om hun leerdoelen te behalen door de uitvoering van een project. Dit past perfect bij het motto "Leren met plezier"! De Blikopener is voor alle betrokkenen LOL. Daar hoort 'groeipijn' gewoon bij."

En wat levert het inzetten van al deze vaardigheden en het doorstaan van alle worstelingen de projectleider op? Wendy erkent dat het organiseren van een Blikopener veel inzet vraagt, maar dat dit zich terugbetaalt in het behalen van doelen voor de leerlingen, de school en de organisatie. "Maar de betrokken personen moeten er zelf ook iets uithalen en dat is denk ik vooral plezier! Met een groep gelijkgestemden de schouders zetten onder een mooie samenwerking geeft een goed gevoel. Als je merkt dat je elkaar steunt als er dingen anders lopen dan je wilde en je samen nadenkt over oplossingen, dan durf je ook net wat groter in te zetten. Je doet het tenslotte samen en wordt niet afgerekend op dingen die niet meteen goed lopen. Als projectleider speel je een belangrijke rol in het overbruggen van de verschillen in culturen van bedrijven en scholen."

Vanuit het enthousiasme van de dames komen er tijdens de Zutphense sessie ook prachtige praktijkvoorbeelden aan de orde. Het doel van stichting Educatiepunt is de samenleving in de school brengen en de school in de samenleving. Dit eerste werd volgens het verhaal van Femke heel goed zichtbaar toen basisschool De Schakel moest verhuizen. Geïnspireerd op Blikopeners kwam het verhuisbedrijf letterlijk in de hele school, en dan ook echt in alle klassen. Femke: "Er is er gevraagd aan

ons team of we nog mensen kenden die gastlessen konden verzorgen. Op die manier kwam er iemand van het verhuisbedrijf iets vertellen en kwam een man van een collega, die schilder is, een workshop geven over het schildersvak. Hij had de 'keet' op het schoolplein laten zetten en de kinderen mochten ook zelf de buitenmuren beschilderen." Kan een school zo'n verhuizing nog concreter maken voor de leerlingen?

En nog even over de meest gewenste situatie. Bij het ideale project zijn alle betrokken partijen na afloop blij. Wendy vertelt dat ze regelmatig heeft meegemaakt dat na afloop van een project alle partijen elkaar bedanken. Wendy: "Dan weet je zeker dat er een goede balans was tussen de belangen van verschillende partijen!" Verbinding in optima forma. Mooier wordt het niet.

Monique Altemühl-Booltink, 3 juni 2022

NB. Dit artikel maakt onderdeel uit van de toolkit Blikopeners. De toolkit is te downloaden via www.educatiepunt.nl.

Educatiepunt